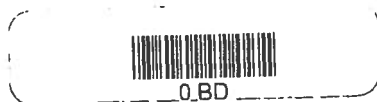

PRESIDENT
VAN DE
HOGE RAAD DER NEDERLANDEN

Den Haag, 6 juni 2013
No. 071/13/GC/ig

De Minister van Veiligheid en Justitie

Directeur Wetgeving en Juridische Zaken
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Mijnheer de Minister,

Met uw brief van 28 maart 2013 hebt u ons ter consultatie doen toekomen het wetsvoorstel uitbreiding maatregelen rechterlijke macht, houdende een wijziging van het Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren in verband met onder meer de uitbreiding van de mogelijkheden om ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren disciplinaire maatregelen op te leggen.

Met instemming hebben wij kennis genomen van het concept-wetsvoorstel. In het advies over een wettelijke regeling van het extern klachtrecht voor de rechterlijke organisatie van de president en de procureur-generaal (oktober 2007) is reeds gewezen op het gemis van een gedifferentieerd sanctiestelsel ten aanzien van voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren.

Het concept-voorstel geeft ons aanleiding tot de volgende opmerkingen. Voorts hebben wij enkele redactionele kanttekeningen. Daarvoor verwijzen wij naar de bijlage bij dit advies.

Artikel I (Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren)

Onderdeel C (artikel 46c)

Volgens het huidige artikel 46c kan wegens overtreding van de sub b genoemde bepalingen eerst disciplinair ontslag worden opgelegd, indien ter zake daarvan eerder een schriftelijke waarschuwing was gegeven. Het vervallen van deze voorwaarde is een verzwaring in de rechtspositie; dat blijkt ook uit de overgangsbepaling, artikel V lid 2. Het lijkt ons wenselijk dat in de toelichting de verzwaring expliciet wordt vermeld en toegelicht. In de concept-toelichting - "Dit is gedaan, omdat met de uitbreiding van de maatregelen met de disciplinaire schorsing beter gedoseerd kan worden welke maatregel passend is" - is dat niet het geval. Overigens wil het ons voorkomen dat niet aanstonds bij een eerste schending van een van de in art. 46c onder b genoemde regels de mogelijkheid van ontslag zou moeten worden opengesteld.

Onderdeel D (artikel 46ca)

In het in de concept-toelichting genoemde rapport van de werkgroep Stevens (p. 9-10) werd geadviseerd de mogelijkheid van voorwaardelijk ontslag op te nemen in de Wet rechtspositie rechterlijke ambtenaren. Wij willen ons aansluiten bij dat advies. In het rapport werd er terecht op gewezen dat dit een passende maatregel kan zijn ingeval een grond voor disciplinair ontslag aanwezig is, maar gelet op de omstandigheden tenuitvoerlegging van het ontslag bij een voortaan correct gedrag niet in een redelijke verhouding zou staan tot het plichtsverzuim. Dat het opleggen van deze maatregel mogelijk een diffamerend effect zou kunnen hebben waardoor de betrokken rechter niet meer zou kunnen functioneren – welke tegenwerping evenzeer geldt voor de maatregel van disciplinaire schorsing – is ons inziens geen reden af te zien van het opnemen van deze mogelijkheid in de wet. Bij de beoordeling of het opleggen van voorwaardelijk ontslag in een concreet geval een passende maatregel is, kan immers dit mogelijke effect in de afweging worden betrokken.

In het voorgestelde artikel 46ca lid 1 onder b wordt gesproken over schorsing voor maximaal één jaar. Het lijkt bezwaarlijk iemand eerst voor een jaar te schorsen en deze daarna te laten terugkeren in het desbetreffende gerecht. Bij een kortere schorsing lijkt dit nog wel mogelijk te zijn.

In diezelfde bepaling wordt de schorsing gekoppeld aan de gehele of gedeeltelijke inhouding van salaris. De tekst van de bepaling noch die van de toelichting maakt duidelijk dat bij deze vorm van schorsing steeds salaris moet worden ingehouden of dat dit slechts een mogelijkheid is die ter beoordeling van de Hoge Raad staat. Aan de laatste variant zou de voorkeur kunnen worden gegeven.

Onderdeel E (artikel 46d)

Indien de HR de door de procureur-generaal ingestelde vordering tot het opleggen van een schriftelijke berisping afwijst, lijkt het niet wenselijk dat de gerechtspresident die maatregel alsnog kan opleggen. Wij zien echter niet dat het wetsvoorstel dit uitsluit. Daarbij tekenen wij nog aan dat beroep openstaat bij de Centrale Raad van Beroep tegen de beslissing van de president. Het is denkbaar dat de – ons inziens ongewenste - situatie ontstaat dat de Hoge Raad oplegging van de maatregel afwijst terwijl de Centrale Raad van Beroep ten aanzien van hetzelfde feitencomplex oplegging van de maatregel door de gerechtspresident bekrachtigt.

Voorts achten wij het wenselijk dat het huidige artikel 46f op de volgende punten wordt verduidelijkt dan wel aangepast.

Artikel 46f lid 1 onder b: de verplichte schorsing bij niet onherroepelijke veroordeling wegens misdrijf zou kunnen worden gewijzigd in verplichte schorsing bij niet onherroepelijke veroordeling wegens een misdrijf *tot een vrijheidsstraf* of maatregel die vrijheidsbeneming tot gevolg heeft. In het hierboven aangehaalde wetgevingsadvies inzake het extern klachtrecht is reeds genoemd dat uit de wetsgeschiedenis van artikel 46f lid 1 sub b blijkt dat de wetgever schorsing alleen heeft willen voorschrijven als de veroordeling vrijheidsbeneming tot gevolg heeft.

Artikel 46f lid 1 onder c: verplaatsing van faillissement enz. naar lid 2 (facultatieve schorsing) lijkt aanbevelenswaardig. Het is bijvoorbeeld denkbaar dat de insolventie van de rechterlijk ambtenaar niet door zijn financieel gedrag is veroorzaakt maar door handelingen van zijn of haar levenspartner.

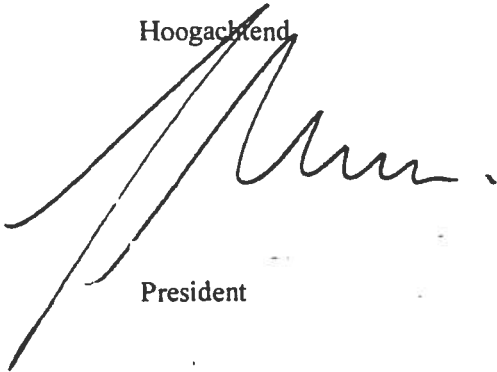
Artikel 46f lid 2: het toevoegen van de niet onherroepelijke veroordeling wegens misdrijf tot een andere straf dan een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf.

Onderdeel I (artikel 46fa)

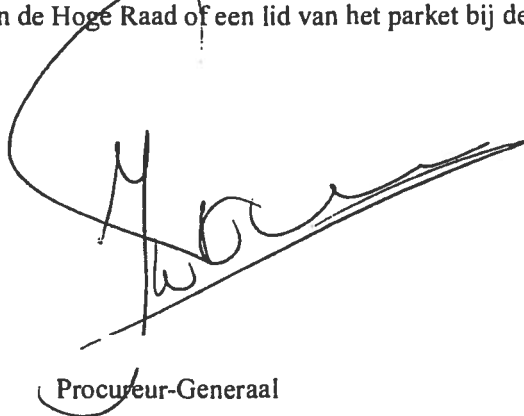
De buitenfunctiestelling is een instrument om snel te kunnen ingrijpen indien sprake is of lijkt te zijn van zodanige gedragingen van een rechterlijk ambtenaar dat het ongewenst is dat hij zijn rechtsprekende taak uitoefent. Juist omdat het gaat om situaties waarin spoed het kernwoord is, heeft het ons inziens de voorkeur dat de maatregel kan worden opgelegd door de president van het gerecht waar de rechter werkzaam is. De 'eigen' president van de betrokken rechter zal in de regel als eerste op de hoogte worden gebracht van het incident. Het doen van een verzoek en het uiteenzetten van de feiten aan een ander gerecht brengt ongetwijfeld vertraging mee.

Indien het de voorkeur heeft dat de buitenfunctiestelling niet wordt beoordeeld door directe collega's van de betrokken rechter, menen wij dat de bevoegdheid tot buitenfunctiestelling dient te worden toegekend aan de Hoge Raad, de instantie die ook oordeelt over de schorsing. De beslissing zou kunnen worden genomen door een enkelvoudige kamer op vordering van de procureur-generaal. De betrokken rechterlijk ambtenaar wordt, zo mogelijk, uitgenodigd om bij de zitting ter behandeling van het verzoek aanwezig te zijn en daarbij, zo gewenst, zijn mening kenbaar te maken. Voor het geval de voorgestelde tekst van artikel 46fa wordt gehandhaafd, wijzen wij er nog op dat de bepaling geen gerecht aanwijst ingeval het gaat om de buitenfunctiestelling van een raadsheer in de Hoge Raad of een lid van het parket bij de Hoge Raad.

Hoogachtend

President

Procureur-Generaal

Bijlage bij het advies van de president van en de procureur-generaal bij de Hoge Raad inzake het wetsvoorstel uitbreiding maatregelen rechterlijke macht

Opmerkingen bij het wetsvoorstel

Onderdeel I

Na artikel 46f wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 46fa

1. In de gevallen, bedoeld in artikel 46f, eerste lid, onderdeel a tot en met c, of tweede lid, onderdeel a of b, kan, indien de rechterlijk ambtenaar op grond hiervan nog niet door de Hoge Raad is geschorst, het in artikel 46d, eerste lid, bedoelde gezag, bij een ander gerecht dan waar de betrokken rechterlijk ambtenaar is geplaatst, in verband met onverwijlde spoed een voorziening vragen waarin wordt bepaald dat de rechterlijk ambtenaar per direct buiten functie wordt gesteld.

Art. 46f lid 2 sub b (schorsing indien er een ander ernstig vermoeden is voor het bestaan van feiten of omstandigheden die tot ontslag zouden kunnen leiden) wordt sub c. Sub c (nieuw) is in art. 46fa lid 1 niet vermeld, dus buitenfunctiestelling bij deze schorsingsgrond is niet mogelijk. Is dit een vergissing of een bewuste keuze?

Onderdeel K

Artikel 46m wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel b wordt geletterd tot onderdeel c.

2. Er wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

b. aan hem een onherroepelijke strafbeschikking is opgelegd wegens het plegen van een misdrijf;

Art. 46m heeft thans drie subonderdelen, a-c. Wat gebeurt er met thans ontslaggrond sub c (als raadsheer- of rechter-plaatsvervanger gedurende een termijn van twee jaar niet opgeroepen voor werkzaamheden enz.)? Sub c wordt d?

Opmerkingen bij de Memorie van Toelichting

p. 13

Hoofdstuk 6A (artikelen 46b-46q) is alleen van toepassing op de voor het leven benoemde rechterlijke ambtenaren. Hetgeen in dit hoofdstuk is opgenomen aan disciplinaire maatregelen, en regeling van schorsing en ontslag geldt zodoende enkel voor de zittende magistratuur.

Hoofdstuk 6A geldt ook voor de leden van het parket bij de Hoge Raad. Zij zijn voor het leven benoemd (art. 2 lid 1 Wrra).

p. 17-18 (Onderdeel C (artikel 36, derde lid, van de Gerechtsdeurwaarderswet))

Hiermee worden de gronden van ontslag uitgebreid; net als voor de rechterlijke ambtenaren. Ook wordt schorsing van een lid van het tuchtcollege mogelijk.

Hier zal zijn bedoeld de disciplinaire schorsing (= art. 46ca lid 1 onderdeel b). Maar in het wetsvoorstel artikel III onderdeel C wordt alleen art. "46ca aanhef en onderdeel c" (moet zijn: art. 46ca lid 1 onderdeel c (= ontslag)) van overeenkomstige toepassing verklaard. Zo ook hierna bij onderdelen D, J, K, L, M, O.